

# NEOBJAVLJENI RELJEF IVANA DUKNOVIĆA U TROGIRU

CVITO FISKOVIĆ

Na zapadnoj strani južnog dijela uske ulice sred starog Trogira, koja se danas nazivlje Berislavićeva jer je u njoj gotička kuća bana Petra Berislavića, diže se trokatnica prastarog plemićkog roda Cege koji se ubraja među veoma rijetke dalmatinske obitelji koje od XIII stoljeća još do danas žive neprestano u svom gradu.<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> U oporuci Pelegrine, žene Petra Cipika 30. svibnja 1407. godine navodi se u središtu Trogira kuća Andrije Cige, vjerojatno djeda onoga Petra koji je Duknoviću dao izdjelati grb koji ovdje objelodanjujem:

Item reliquit, demisit ac ordinavit dicta testatrix quod villa Radovich, et domus posita in plathea, iuxta platheam et viam publicam, à levante et austro domus Ser Andreae Cege, à borea et iuxta viam publicam a ponente cum omnibus iuribus circumstantijs et pertinentijs suis....

Trogirski spisi sv. XII sveščić 9,  
str. 1227. Historijski arhiv u Zadru

Taj Andrija Ciga bio je 1418. i 1420. trogirski rektor (I. Strohal, Statut i reformacije grada Trogira str. 367, 368. Zagreb 1915.).

P. Andreis piše da je porodici Cega od starine pripadalo selo Rađošić (Storia di Traù, str. 287. Split 1908.). Prijepisi isprava ugarskih kraljeva o tome nalaze se u devetom sveščiću XII sveska Trogirskih spisa u Historijskom arhivu u Zadru. Među njima je i prijepis isprave kralja Ljudevita I od 16. prosinca 1366. godine, koja je zanimljiva jer spominje njegovo ratovanje protiv Tvrtka odnosno bogomila u Bosni i gubitak vlastitog pečata, slično kao i u drugim svojim ispravama (T. Smičiklas, Codex diplomaticus XII, str. 670. Zagreb 1914.; XIII, str. 358. Zagreb 1915.), pa joj stoga donosim početak:

Ad perpetuam rei memoriam. Nos Ludovicus Rex prefatus universis declaramus, quod ubi in Regno nostro Bosnae, innumerabilis multitudo hereticorum, et patarenorum pupullasset in errorem fidei orthodoxae ad extirpandamque eosdem ex una parte nos personaliter instaurato valido exercitu proficiscebamur, ex alia vero parte venerabilem in Christo patrem Dominum Nicolaum Archiepiscopum strigoniensem cancellarium nostrum, penes quem utrumque sigilli nostri authentici habebatur, et virum magnificum Dominum Nicolaum Hont Palatinum, cum caeteris prelatis et baronibus, ac regni nostri proteribus in Boznam destinaremus quidam familiares ipsius Domini Archiepiscopi pro custodia deputati utrumque par sigilli nostri presin-

Palača kao i nekadašnji njeni vlasnici potiče još iz tog stoljeća, ali je skoro sva preinačena u kasnijim vremenima. Njen glavni ulaz ima renesansne dovratnike ispunjene pri dnu štapićem kao i na Firentinčevoj i Alešijevoj palači humaniste Korijolana Cipika.<sup>2)</sup> Dovratnici su kasnije uzdignuti pri proširenju vrata na kockasta podnožja s reljefnim »dijamantnim vrškom« vjerojatno pri samom kraju XVIII stoljeća, kada je renesansna kuća preinačena i ukrašena plitkim balkonima baroknog stila postavljenim jedan iznad drugog da se naglasi središte pročelja po običaju XVII—XVIII stoljeća koji se odražuje i u Trogiru, osobito na Cipikovoj palači sučelice stolnoj crkvi. Tu su pri pregradnji gotičke trifore prenesene nad renesansno-barokna vrata, a donjoj je nadodan i istaknuti barokni balkon.<sup>3)</sup>

U stubištu koje je nadodano stražnjoj strani Cegine kuće kao rizalit pri njenoj temeljnoj prigradnji ostala su dvojna vrata, jedna na prvom a druga na drugom katu, kojima je sred nadvratnika mali reljefni Cegin grb u renesansnom obliku tzv. »konjske glave«. Sred njihovih štitova se propinje lav s desne na lijevu stranu.

Taj običaj da se stariji, osobito klesarski dijelovi ranije gradnje iznova upotrebe u kasniju novogradnju nije rijedak u dalmatinskom graditeljstvu.<sup>4)</sup> Uvjetovahu ga slabe privredne prilike u kojima su vlasnici zbog štednje iskorišćavali starije obrađene komade.<sup>5)</sup> Upravo zbog toga treba oprezno datirati ovakove zgrade u kojima se kao u Ceginoj kući zbog tih preinaka prepliću dijelovi različitih stilova počevši od ostataka zazidanih romaničkih dućana kojima se tragovi vide u prizemlju do bezličnih otvora prošlog stoljeća u stubištu i na pročelju.

Sred polustubišta koje vodi iz prizemlja u prvi kat na zapadnom zidu uzidana je između dva prozora gotičko-renesansna luneta visoka 100 a široka 155 cm s reljefnim Ceginim grbom. Podignuta je na mjestu uočivom pri ulasku i silasku bez ikakve praktične funkcije, već da istakne s ponosom plemićko porijeklo ove drevne obitelji. Zbog toga je pažljivo obložena uz rubove vijencem opeka po-

---

cepta malitia subtraxerunt..... Anno Domini Millessimo CCC<sup>mo</sup>. LXVI XVI Kalendas Decembris Regni autem nostri Anno XXV.

Vidi o obitelji Cega: I. Lucio, *Memorie di Tragurio*, str. 150, 204, 205, 207, 212, 357, 376 i td. Mleci 1674.; T. Smičiklas, o. c. VI, str. 435, 503, 536, 689, 701. Zagreb 1908.; I. Strohal, o. c. str. XXI, 368.; K. Jireček, *Die Romanen in den Städten Dalmatiens während des Mittelalters*, str. 16. Wien 1904.

- <sup>2)</sup> Č. M. Iveković, *Dalmatiens Architektur und Plastik*, tabla 37., 1.
- <sup>3)</sup> *Ibid.* tabla 37, 1; 39, 1. Te preinake su izvršili vjerojatno Ivan i Lelije Cipiko 1673. godine kada su popravili ovo krilo kuće kako to istaknuše na natpisu u njenom trijemu (C. Fisković, *Drvena gotička skulptura u Trogiru*, str. 133. Zagreb 1942.)
- <sup>4)</sup> C. Fisković, *Milesijeva palača*. Katalog Pomorskog muzeja JAZU u Splitu, str. 12, tabla III—V. Zagreb 1960.
- <sup>5)</sup> C. Fisković, *Romaničke kuće u Splitu i u Trogiru*. *Starohrvatska prosvjeta* S. III sv. 2, str. 130, 159, 172, sl. 65. Zagreb 1952.

redanih uz njen gotički prelomljeni luk, a na njenom podnožju je uzidana kamena profilirana pločica vjerojatno za natpis koji je imao tumačiti taj plemićki znak. Na pločici se ne primijećuju tragovi slova, pa izgleda da onaj koji je podigao nije dospio da na njoj ispiše ili ureže namjeravani tekst.

Gotička luneta ima u sredini reljefni štitić u obliku renesansne »konjske glave« uz kojega s obje strane vijore vrpce s dvije dugoljaste kite na krajevima. Sred štita se propinje s desne na lijevu stranu uspravni lav raširenih nogu i uzdignuta repa.

Na donjem rubu lunete je natpis ispisan urezanim slovima renesansne kapitale, koji se zbog uskog prostora ne može u cjelini bolje fotografirati, a koji glasi:

A N D R E A S . C E G A . P . F . H O C . S I G N V M . G E M  
E N T I B V S . I N V I D I S . P .

(Andreas Cega Petri filius hoc signum gementibus invidis posuit).

Jasno je dakle da je Andrija Cega sin Petrov prkosno postavio svoj plemićki grb pred one koji su u maloj bodljikavoj sredini renesansnog gradića bili žalosni od zavisti na njegove uspjehe, pa možda i na gradnju kuće koju je bio sagradio i ukraasio ovim grbom.

Taj izazovni natpis je i pristajao potomku tog starog plemićkog roda protiv čijeg su se pređa, silovitog i bogatog Josipa Cege pobunili 1357. godine trogirski pučani skupa s nekim plemićima. Ali uostalom taj natpis nije ni bio u ono bahato renesansno vrijeme isticanja vlastite ličnosti i ličnih sukoba neobičan. Sličnu netrpeljivost u razdraženoj zbijenosti srednjovjekovnih gradova pokazuje nekoliko natpisa na starinskim evropskim,<sup>6)</sup> pa i našim primorskim dalmatinskim kućama urezanih ponajviše kao geslo=znak kućnih vrata.

Splitska humanistička obitelj dala je uklesati na slikovitu lunetu dvorišnog ulaza svoje palače sred Splita, djelu Jurja Dalmatina, svoj grb vrh kojega je razdraženi zmaj okolo kojega samouvjerljivo piše:

I N . M A G N V M . L A T R A R E . C A N E S . N O L I T E . D R A C O N E M  
H I C . E T I A M . T A V R O S . O R E . V O R A R E . P O T E S T .

(O psi, ne lajte na velikog zmaja, jer on može progutati i bikove!)

Na jednoj zadarskoj baroknoj kući je urezano:

A D V E R S A R I I S O B S T O

(Suprotstavljam se protivnicima)

<sup>6)</sup> A. Scarlati, *Et ab hic et ab hoc V*, str. 16, 20, 21, 50 51. Torino 1930. Dobro je upozoriti još uvijek na autorovo zlonamjerno pisanje o Dalmaciji na str. 108–109, kao oznaku vremena kada je ta površna knjiga napisana, s napomenom da je uz to nepoznavajući ovaj kraj pogrešno navedeno da se ti natpisi nalaze u Splitu, dok je poznato da su u Trogiru.

a na jednoj u zapadnom dijelu stare Korčule kraj bratovštine svetoga Roka, koja je upravo imala da zbližuje građane, stoji natpis:

CHI DE COMPARE VIEN INGANATO  
NON SE FIDA PIU DI KOMONATO

(Koga susjed prevari ne pouzdava se više ni u svoje sugrađane).

Neki ulcinjski građanin je u XV stoljeću urezao u lunetu svoje gotičke kuće:

NEMO PROFETA ACCEPTVS EST IN PATRIA  
SVA

(Nitko nije prorok u domovini)

Andrija Cega nije dakle bio osamljen i njegov natpis ilustrirao je netrpeljivost i mržnju koje su se javljale u onim malim sredinama i upravo u njegovo vrijeme u toku druge polovice XV stoljeća završavale ponekad međusobnim ubistvom plemića. Očitovalo se to u pogibiji posljednjeg potomka stare plemićke obitelji Subotića, kojeg je iz zasjede u Mlecima ubio drugi trogirski plemić Marin Andreis, kako to piše Pavao Andreis,<sup>7)</sup> a potvrđuje i natpis nad nadgrobnim spomenikom Subotića koji su izradili 1469. godine Nikola Firentinac i Andrija Aleši u trogirskoj dominikanskoj crkvi.

Andrija je živio krajem XV stoljeća i kao trogirski plemić sudjelovao u vršenju viših gradskih dužnosti, pa je 1477. godine bio jedan od trojice gradskih sudaca i u travnju sudio s gradskim knezom u nekoj sudbenoj parnici,<sup>8)</sup> a zatim u listopadu 1482. godine dobio je dozvolu od Mletačke vlade da gradi na obali između Trogira i Splita svoj kaštel koji nije dospio podignuti ni on ni njegovi sinovi, pa njihovi nasljednici prepustiše to pravo u osvitu XVII stoljeća obitelji Andreis.<sup>9)</sup>

<sup>7)</sup> P. Andres, o. c. str. 168.

<sup>8)</sup> In Christi nomine amen. Anno nativitatibus eiusdem millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo Indictione decima et die Lunae quatuordecimo mensis aprilis. Temporibus quidem Ducatus Illustrissimi Principis et excellentissimi Domini Domini Andree Vendramino Dei gratia Incltyti Venetiarum Ducis etc nec non regiminis Magnifici et generosi Domini Troyli Maripetro Lion comitis Tragurij suorum que iudicum nobilium virorum dominorum Matthei de Chiudis, Francisci Nicolai et Andree Cega. Suprascriptus Magnificus Dominus Comes sedens ad solitum suum iuris bancum cum nobili iudice suo ser Andrea Cega . . . .

Trogirski spisi sv. XII, sveščić 2,  
str. 11. Historijski arhiv u Zadru.

<sup>9)</sup> P. Andreis, o. c. str. 298. Treba spomenuti da se obitelj Cega združila s obitelji Celio i spominje se često pod imenom Celio — Cega. P. Andreis, o. c.; F. Heyer, Wappenbuch dex Königreichs Dalmatien, str. XII, XIII, 34. Nürnberg 1873.

Postoji u ovo vrijeme, krajem XV i početkom XVI stoljeća, i Andrija Celio koji je podigao svoj kaštel 1487. godine (P. Andreis, o. c.) u Kaštel Novom između Trogira i Splita. Na njemu je pod rene-

Luneta koju opisah zastalno potiče iz njegove gotičko-renesan-  
sne kuće ili palače koja je nestala vjerojatno u već spomenutoj pre-  
gradnji. Taj reljef je spasio i uzidao na vidljivo mjesto tek kasnije  
jedan od njegovih potomaka među kojima se istaknuo svećenik  
Vicko Celio—Cega koji se bavio poviješću i objavio opis trogirskih  
crkava 1855. godine.<sup>10)</sup> Cege su u ovoj kući živjeli sve do sredine  
prošlog stoljeća dok je nije Ivan Cega prodao obitelji Slade koji je  
i danas posjeduju, iako je u gradu još uvijek poznata pod imenom  
svog prvotnog vlasnika. Reljef je doista zaslužio da bude sačuvan  
i pažljivo uzidan na vidljivo mjesto ne samo zbog svoje povijesne  
već i umjetničke vrijednosti.

Po vještom oblikovanju gipkog lavljeg tijela i po mekoći nje-  
gove grive i glave, po naborima živahnih svinutih i oštro lomljenih  
vrpca i po kitama s kuglicama na njihovim rubovima, jednako kao  
i po čvrstom rezanju vitkog štita može se u njemu prepoznati djelo  
darovitog trogirskog kipara Ivana Stjepanova Duknovića koji se

---

sansnim balkonom sred sjevernog zida grb obitelji Celio isti kao i  
Cegin s loše oblikovanim reljefnim lavom koji se propinje nad ošte-  
ćenim natpisom:

[S] V M [M O] . [O M] N I [V] M.  
 R E [R V̄] . [O P I F I] C I . N E C N Ō  
 A V G V S T I S S I M I . S E A T V I  
 V E N E T O . D I C A T V M  
 H O C . O P V S . P R O P R I O  
 A E R E . A N D R E A S . C A E  
 L I V S . P . M C C C C C I

(S V M M O . O M N I V M .  
 R E R V M . O P I F I C I . N E C N O N  
 A V G V S T I S S I M I . S E N A T V I  
 V E N E T O . D I C A T V M  
 H O C . O P V S . P R O P R I O  
 A E R E . A N D R E A S . C A E  
 L I V S . P O S V I T . M C C C C C I )

Neki pisci tog Andriju Celia koji bijaše zapovjednik trogirске galije  
(P. Andreis, o. c. str. 181—183, 298) zovu i Andrija Cega. G. Chiudina,  
Le Castella di Spalato e Traù str. 64; M. Perojević, Postanak Kašte-  
la, str. 25. Sarajevo 1934. Vidi i D. F. Karaman, Castel Cega. Vjesnik  
za arheologiju i historiju dalmatinsku sv. XVIII str. 138. Split 1895.

Trebalo bi dakle utvrditi da li je to ista ličnost. Svakako natpis  
na Duknovićevom reljefu spominje Andriju sina Petrova, a pročitao  
sam tu kraticu tako jer u Ceginoj obitelji postoji ime Petar već u  
XIII i XIV stoljeću. T. Smičiklas, o. c. str. 503.; P. Andreis, o. c. str.  
286.

Tek na grobu isusovca Hektora Celia u crkvi sv. Nikole trogir-  
skih benediktinka Celijin grb je iza lava podijeljen vodoravno u dva  
djela (C. Fisković, Samostan i crkva benediktinki u Trogiru. Split  
1939.)

<sup>10)</sup> V. Celio Cega, La chiesa di Traù. Split 1855.

pročuo u Italiji i u Madžarskoj krajem XV stoljeća pod imenom Johannes Dalmata.<sup>11)</sup>

Meko i nemirno oblikovani čuperci lavlje grive i želuca ili oštre dlake sred svinutog repa sličie onima na lavovima ostalih Duknovićevih radova i to Barbova grba na tabernakulu u rimskoj crkvi sv. Marka, na reljefu Marije sa sinom na prijestolju u padovanskom Museo Civico,<sup>12)</sup> grba pape Pavla II na vratima rimske Palazzo Venezia<sup>13)</sup> i u rimskim Vatikanskim grotama<sup>14)</sup>, jednako kao i na reljefnim lavovima sred grba bistričkog vojvode sa višegradskog zdenca, koji, iako ne potiču od majstorove ruke, ipak su klesani vjerojatno od njegovih suradnika,<sup>15)</sup> a možda i po njegovim nacrtima.

Vrpce Cegina grba naborane su kao one na Duknovićevu sarkofagu kardinala Roverelle u rimskoj crkvi sv. Klementa<sup>16)</sup> i na grobu bl. Girolama Gianellija u jakinskoj stolnici,<sup>17)</sup> a kuglice na izduženim i vijugavim trakama sličie onima na Duknovićevom reljefu anđela u Rimu,<sup>18)</sup> na ulomku grobnice pape Pavla II u Louvreu,<sup>19)</sup> na postolju Magdalenina kipa u franjevačkoj crkvi na Čiovu<sup>20)</sup> i na grbovima koji izradiše Duknovićevi suradnici na višegradskom zdencu<sup>21)</sup> ili na grbu Statilićeve kule u trogirskom polju, koji ovdje također objelodanjujem.<sup>22)</sup> Oblik natpisne tablice na tom reljefu sličie onomu na Duknovićevu sarkofagu Pavla II.

Način izradbe i pojedini motivi Ceginog grba sličie dakle vlastoručnim djelima Ivana Duknovića i njegovih suradnika, a budući da se taj grb razlikuje po svojoj ljepšoj vrsnoći, a i po navedenim motivima, od ostalih djela Nikole Firentinca, Andrije Alešija i ostalih kipara koji su u drugoj polovici XV i prvih godina XVI stoljeća radili u Trogiru, može ga se doista pripisati lično Duknoviću tim više što se zna da je on doista 1497. godine a zatim 1503. i 1508. godine boravio u svom zavičaju, gdje je posjedovao imanja

---

<sup>11)</sup> K. Prijatelj, Ivan Duknović. Zagreb 1957.; C. Fisković, Ivan Duknović u zavičaju. Bulletin Instituta za likovne umjetnosti JAZU V br. 1. str. 28. Zagreb 1957.; Isti, Neobavljeno djelo Ivana Duknovića u Trogiru. Mogućnosti VI br. 5. str. 411. Split 1959.; Isti, Aleši, Firentinac i Duknović u Trogiru. Bulletin Instituta za likovne umjetnosti JAZU VII br. 1. str. 20. Zagreb 1959.; J. Balogh, Joannes Duknovich de Tragurio. Acta historiae artium Academiae scientiarum Hungariae VII fasc. 1—2. str. 52. Budapest 1960.; K. Prijatelj, Uz nove radove Jolane Balogh o Ivanu Duknoviću. Peristil IV str. 137. Zagreb 1961.

<sup>12)</sup> V. sl. K. Prijatelj, Ivan Duknović sl. 26, 60.; J. Balogh, o. c. sl. 21.

<sup>13)</sup> V. sl. K. Prijatelj, ibidem sl. 2.

<sup>14)</sup> V. sl. J. Balogh, o. c. sl. 36.

<sup>15)</sup> V. sl. K. Prijatelj, ibid. sl. 41, 42.

<sup>16)</sup> V. sl. Ibid. sl. 28.

<sup>17)</sup> V. sl. Ibid. sl. 63.

<sup>18)</sup> V. sl. J. Balogh, sl. 14.

<sup>19)</sup> V. sl. K. Prijatelj, ibid. sl. 25.

<sup>20)</sup> V. sl. C. Fisković, Aleši, Firentinac i Duknović u zavičaju. str. 35. t. 5.

<sup>21)</sup> V. sl. Prijatelj, ibid. sl. 40, 41, 43, 45.

<sup>22)</sup> C. Fisković, ibid. str. 38.

te se tu povukao vjerojatno krajem 1513. i početkom 1514. godine a možda i umro.<sup>23)</sup>

Po vrsnoći svoje izradbe koja se očituje u jasnoći čvrste kompozicije i u oblikovanju i crtežu gipkog lavljeg tijela moglo bi se reći da ovaj dosada nepoznati reljef potiče iz zrelog doba umjetnikova stvaranja. Majstor ga je izradio vjerojatno oko 1497. godine dok je boravio u Trogiru.

Uporedi li ga se, kako rekoh, s ostalim reljefima sličnog tema- ta, pa i s Firentinčevim i Alešijevim lavovima nad gotičko-rene- sansnim vratima velike palače humaniste Korijolana Cipika,<sup>24)</sup> pri- mijetit će se kako svojom vrsnoćom nadilazi i najbolje radove tih i ostalih mjesnih majstora.<sup>25)</sup>

Vještije je klesan negoli lavovi na višegradskom zdencu Matije Korvina, pa bi upravo zbog toga otpala i najnovija mišljenja da su reljefi na tom zdencu njegov rad.<sup>26)</sup> Trogirski grb dakle potvrđu- je mišljenje J. Balogh-ove, da to doista nisu Ivanovi reljefi niti da je taj kraljevski zdenac njegov rad.<sup>27)</sup>

»Sculptor illustris«, čuveni kipar renesansnih nadgrobnih spo- menika u Rimu i u Jakinu, širitelj renesanse na Dunavu i u papin- skoj prijestolnici i ovdje je pokazao vještinu svog dlijeta, ali je u gotičkom obliku lunete i u donekle trećentistički stiliziranom lavu, koji podsjeća u kompoziciji na onoga sa lunete dvorišnih vrata kuće publicista Roka i Mirka Slade-Šilovića sagrađenoj u XIV sto- ljeću u sjevernom dijelu starog Trogira,<sup>28)</sup> bio prisiljen da se pod- redi zaostaloj sredini svoga zavičaja. Heraldička skučenost mu je nametala, kao i mnogim drugim majstorima oblik lava stiliziranog trećentistički osobito u repu, a nestali kasnogotički Cegin portal

<sup>23)</sup> C. Fisković, Neobjavljeno djelo I. Duknovića u Trogiru, str. 414.

M D X III Indictione prima die 2 decembris

.....Magistro Joanni lapicide.....

Trogirski spisi sv. 12. sveščić 1.

str. 8. Historijski arhiv u Zadru

Die 16 decembris 1513.

.....Magistro Joanni lapicide.....

Ibid. str. 9'

Die 6 februarij (1514)

....Magistro Joani lapicide....

Ibid. str. 12.

<sup>24)</sup> C. M. Iveković, o. c.

<sup>25)</sup> Ibid. tabla 60, 1.

<sup>26)</sup> K. Prijatelj, ibid. str. 28, 29. sl. 39-44.; I. Bach, Zdenac Ivana Dukno- vića za kralja Matiju Korvina u Višegradu. Arhitektura i urbanizam V-VIII, str. 101, 102. Zagreb 1951.; K. Prijatelj, Uz nove radove Jo- lane Balogh o Ivanu Duknoviću, str. 138.

<sup>27)</sup> O. c. str. 61.

<sup>28)</sup> V. sl. C. M. Iveković, o. c. tabla 57, 2. I taj grb ima na štitu lava koji se propinje kao i grb Lukana Sebastijanova na apsidi benediktinske crkve u Trogiru (C. Fisković, Poliptih Blaža Jurjeva iz benediktinske crkve u Trogiru, bilj. 33. u ovom svesku.)

koji bijahu vjerojatno izradili mjesni majstori po ondašnjem običaju suradnje graditelja, kipara i klesara, uvjetovao mu je gotički luk lunete, te je tako trag gotike ostao i u njegovm djelu kao i u radovima drugog renesansnog kipara i graditelja koji je onda radio u Trogiru i u Šibeniku, Nikole Ivanova Firentinca.<sup>29)</sup>

Objavljivanjem ovog reljefa skrivenog u polumračnom stubištu trule Cegine kuće sred vlažne i nečiste ulice povećao se broj majstorovih djela, koji su većinom kao i ovaj otrgnuti od svojih cjelina, a ujedno se i doprinijelo rješavanju Duknovičeva autorstva na drugim spomenicima na kojima se nalazi slični motiv.

Za nas je pak važno da je reljef sačuvan upravo u Trogiru, jer time svjedoči skupa s ostale četiri Duknovičeve skulpture; s kipovima apostola Ivana koji je majstor potpisao i apostola Tome u Firentinčevoj kapeli trogirske stolne crkve, s kipom Magdalene u franjevačkoj crkvi na Čiovu i reljefom koji možda predstavlja Sabelika u dvorištu Cipikove palače, koje sam nedavno uspio utvrditi kao Duknovičeva djela,<sup>30)</sup> da proslavljeni umjetnik koji je boravio u tuđini pa i na papinskom i Korvinovom dvoru nije bio apatrita, već održavao veze s rođenim krajem u kojemu je kraj starih antičkih kamenoloma i iskušanih majstora započeo svoj umjetnički zanat.

---

<sup>29)</sup> C. Fisković, Firentinčev Sebastijan u Trogiru. Laureae F. Stele. Zbornik za umetnostno zgodovino N. V. Letnik VI str. 374, sl. 173, 177. Ljubljana 1959.

<sup>30)</sup> Vidi moje radove navedene u bilj. 11.



RELIEF, NON PUBLIÉ, DU SCULPTEUR DE LA RENAISSANCE  
IVAN DUKNOVIĆ (JOHANNES DALMATA), DANS  
LA VILLE DE TROGIR

CVITO FISKOVIĆ

L'auteur publie le blason en relief, inconnu jusqu' à présent, du noble de Trogir Andrija (André) Cega, qui se trouvait au-dessus de la porte de sa demeure à Trogir.

D'après la qualité du lion en relief dans ce blason, et les motifs iconographiques des deux rubans qui entourent le blason, l'auteur conclut que c'est vraiment là une oeuvre du sculpteur de la Renaissance, Ivan Duknović, connu sous le nom de Johannes Dalmata, ou de Johannes de Tragurio, dont on connaît les oeuvres à Rome et à Ancône, à Venise, à Buda-Pest et dans sa ville natale de Trogir.

Le lion en relief est de meilleure qualité que ceux des blasons figurant sur la margelle du puits du Roi de Hongrie Mathias Corvin à Visegrad, et l'auteur est d'avis que J. Balogh a raison de penser que cette margelle royale n'est pas l'oeuvre de Duknović, mais il considère que ses reliefs ont été exécutés, d'après les instructions de l'artiste, par ses collaborateurs.

Ce relief de Trogir date probablement de 1497, lorsque Duknović habitait Trogir. A cette époque vivait aussi celui qui avait commandé le relief, Andrija Cega. C'est donc la cinquième des sculptures de Duknović trouvées à Trogir ces derniers temps (relief de l'écrivain vénitien Sabelico, statue - signée - de Saint Jean, et statue de Saint Thomas dans la cathédrale, statue de Sainte Madeleine dans l'église des Franciscains) sur lesquelles l'auteur a écrit en détail et qui confirment des liens plus étroits entre Ivan Duknović et sa ville natale, ville où il avait appris son métier d'artiste, où, pour des raisons économiques (la Dalmatie étant occupée) il n'avait pu se développer: c'est en Italie et en Hongrie qu'il allait déployer la plus grande partie de ses activités.